

Mesleki Denetim Çalıştayı Düzenlendi

MESLEKİ DENETİMDE YENİ METODOLOJİ ARAYIŞI

EMO 45. Olağan Genel Kurulu'nda alınan karar uyarınca, mesleki denetimde sürdürülebilir, tüm üyenin mesleki faaliyetlerini denetleyebilen, ekonomik açıdan yönetilebilir, mesleki denetimi mesleki gelişime dönüştürülebilir bir yapının oluşturulmasına yönelik olarak düzenlenen Mesleki Denetim Çalıştayı 1-2 Ekim 2016 tarihlerinde Antalya'da gerçekleştirildi.

Oda Yönetim Kurulu kararı gereği gündemi, tartışma başlıkları ve işleyişi SMM Daimi Komisyonu tarafından belirlenen çalıştaya, Oda Yönetim Kurulu asıl ve yedek üyeleri, SMM Daimi Komisyonu üyeleri, Şube Yönetim Kurullarının SMM'den sorumlu üyeleri ve Şube Yönetim Kurulları tarafından belirlenecek her şubeden iki üye çağırılmıştı.

EMO Antalya Şubesi tarafından düzenlenen çalıştaya Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Denizli, Eskişehir, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Mersin ve Samsun şubelerinden katılım sağlandı. Şubemizi, çalıştayda, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Mükremin Zülkadiroğlu, Yönetim Kurulu ve SMM Daimi Komisyonu Üyesi Cevat Şahin, Şube SMM Komisyonu Başkanı Bülent Damar, Şube Müdürü Barış Aydın, SMM Daimi Komisyonu Üyesi ve Teknik Müdür Ali Fuat Aydın ile Hukuk Müşaviri Av. Zeki İşlekel temsil etti.

Çalıştayın açılışını yapan EMO SMM Daimi Komisyon Başkanı Rüştü Bedikhan, programa ilişkin bilgi verdi. EMO Antalya Şube Yönetim Kurulu Başkanı İlhan Metin, Mesleki Denetim Çalıştayı'nın düzenlenmesiyle ilgili olarak; "45. Dönem EMO Genel

Kurulu'nda birçok şube başkanı ve genel kurulda arkadaşlarımızla sorunun ortaklaştığını, SMM sorununun çözülmesi, örgüt içerisinde birlikteliğin sağlanması, farklı yapılanmaların olmaması gerektiğini gördük. Nihai temelde bölünen değil, birkaç şubenin değil tüm örgütün kabul edebileceği çözümler geliştirmek üzere; EMO Genel Merkezi'nde verdiğimiz önerge ile çalıştay yapılması oybirliğiyle kabul edilmişti. O neticede bugün burada'yız" dedi.

İlhan Metin, üç şubeden katılım olmamasından duyduğu üzüntüyü dile getirirken, diğer şubelerden gelen katılımı ve SMM Daimi Komisyonu'nun varlığını da sevindirici olarak nitelendirdi.

EMO Yönetim Kurulu Üyesi Yusuf Gündoğan, TMMOB ve odalarının kamu çıkarlarını ve yaşanabilir çevreyi ön planda tutan yaklaşımları nedeniyle gelirlerinin yok edilmek istendiğini belirtirken, şöyle konuştu:

"Anayasal kamu kurumu niteliğindeki Odamız yetkileri çerçevesinde çalışmalarını sürdürecektir, hukuki olarak mücadelesini sürdürecektir. Mesleki denetim uygulamasının sürdürülebilir olması bilinçli SMM üye-

lerimizin EMO'ya sahip çıkmaları ile mümkün olacaktır. Mesleki denetimi SMM üzerinden tanımlanmayan tüm örgüte yayacak bir yapıyı kurmak ortak sorumluluğumuzdur. Muayene Kurulu, Belgelendirme Kurulu ve Norm Geliştirme Merkezi'nin de mesleğin gelişimi, alanın gelişim ve kontrolü açısından katkı sağlayacağını düşünüyoruz."

EMO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Kübülay Özbek, konuşmasında ülkenin içinde bulunduğu duruma dikkat çekerken, kuruluşundan bu yana EMO'nun çeşitli zorlukları atlattığını, bu zorlukların da üye ilişkilerinden çok maddi temeller üzerinde şekillendiğini ve bu şekilde dile getirildiğini, muhaliflere karşı hükmedenlerin çeşitli operasyonlarda bulunduklarını, önemli olanın bu operasyonlardan sağ salim nasıl çıkılacağı olduğunu söyledi. Mesleki denetimi; gelir sağlayıcı faaliyet olarak görülse de odanın üye ile ilişki kurabildiği, mesleki gelişim sağlanabildiği temas noktalarından biri olarak nitelendiren Özbek, bu toplantının amacı dışındaki tartışmalara girmeden sonuç alıcı ve verimli geçmesi temennisinde bulundu.

"Sürdürülebilir bir mesleki denetimi ortaya koymak gerekiyor" diyen Oda Müdürü Emre Metin; sadece SMM üyelerin değil tüm üyelerin mesleki denetim yapacağı bir yapıya ulaşmayı istediklerini söyledi. Mesleki denetimin ekonomik olarak da yönetilebilir olması gerektiğini belirten ve mesleki faaliyeti mesleki denetime dönüştüren bir yapı oluşturulması üzerinde duran Metin, EMO'nun üye profili ile ilgili bilgiler verdi. Aktif üye sayısının 54 binlere ulaştığını, üye sayısının hem yeni mezunlar hem de kamudan ayrılanlarla birlikte hızlı artış gösterdiğini kaydeden Metin, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Her yıl 10 bin meslektaşımız aramıza katılıyor. Mezunların yüzde kaçısı bize üye oluyor. Yüzde 67'si üye görünüyor. Özel sektörde özellikle elektrik elektronik mühendislerinin elektronik bölümünden mezun olanlar büyük ölçüde üye olmuyorlar. Meslek dışı çalışmalarda bulunanlar üye olmuyorlar. Finans, bankacılıkta çok sayıda üyemiz faaliyet gösterdiği için üye olmuyorlar."

Emre Metin, EMO'nun Siirt hariç tüm illerde temsilcilikleri bulunduğunu ve bu temsilcilikler aracılığıyla mesleki denetim faaliyetlerinin yürütüldüğünü belirtirken, 2013 yılında yapılan ve 2 bin 355 üyenin katıldığı anket sonuçlarına göre mesleki denetim "kesinlikle olmalı" ve "olmalı" diyenlerin oranının yüzde 80 olduğu bilgisini verdi.

Açılış konuşmalarının ardından ilk oturuma geçildi. EMO Yönetim Kurulu Üyesi Yusuf Gündoğan'ın yönettiği ilk oturumda EMO İzmir Şube Teknik Müdürü Ali Fuat Aydın, mesleki denetimin mevcut durumu, kapsamı ve istatistiklerini içeren kapsamlı bir sunum yaptı. Yusuf Gündoğan'ın "mesleki denetim sorunlarına doğru çözüm üretebilmek için mevcut durumu iyi

tespit etmemiz gerekiyor" diyerek sözü bıraktığı Ali Fuat Aydın, tescilli bürolarda ve tescil koşulu taşımayan genelde müteahhitlik bürolarında çalıştırılan mühendisler aracılığıyla olmak üzere iki tip SMM hizmet üretiminin mümkün olabildiğini kaydetti. Aydın, yönetmelik kapsamında SMM hizmetlerinin 13 kalemden sayıldığını, bunlardan bazılarının kayıt altına alınmakta güçlük çekildiğini ifade ederken, şu bilgileri verdi:

"Genel olarak proje, fenni mesuliyet, işletme ve bakım hizmetleri kayıt altına alınabilmekte. İçişleri Bakanlığı ve belediyelerin gönderdiği veriler üzerinden bu sağlanmakta. Oda onaylı olarak yürürlüğe girdiği için işletme sorumluluğu hizmetlerinin takibi çok sorunlu değil. Proje verilerinin dağıtım şirketlerinden temininde sorunlar yaşanabiliyor. İç tesisat projelerinde daha sağlam bir veriye sahibiz."

EMO'nun 1997'den itibaren SMM belgelerini farklı alanlara göre çeşitlendirdiğini anımsatan Aydın, yaklaşık 50 bin üyenin 20 bininin elektrik mühendisi, 22 bin 500'ünün elektrik elektronik şeklinde çift unvanlı, 7 bin 500 üyemizin de elektronik ve elektronik haberleşme unvanına sahip olduğunu kaydetti. Ali Fuat Aydın, 2016'da 4 bin 90 SMM'ye ulaşıldığını, yıllar içinde artan bir SMM sayısı ile

karşı karşıya olunduğunu belirtirken, mesleki denetime sunulan proje sayılarındaki azalmaya dikkat çekti. Aydın, 2012'deki 135 bin projeden 2015'te 90 bin projeye doğru gerileme olduğunu sunumunda gösterirken, mesleki denetim bedelleriyle ilgili olarak da şunları söyledi:

"2013'ten itibaren maktu bedele geçiş oldu. İzleyen yıllarda ise bu bedelin artması söz konusu oldu. Ancak son 3 yıldır aynı SMM BT Belge bedeli uygulanmakta. Aidat ile birlikte düşünülecek olursa bir kişi yenilemede 1474 TL, ilk çıkartmada ise 1674 TL ödeme yapıyor. Mesleki sorumluluk sigortası ve elektronik imza da SMM bedeline dahil edilerek ayrıca bedel alınmıyor."

Ali Fuat Aydın, TUS ya da fenni mesuliyetin SMM'ler için, Yapı Denetim Kanunu çıkana kadar önemli bir alan olduğunu, ancak kanundan sonra yapı denetim firmalarında çalışan denetçi mühendislerin fenni mesuliyetleri üstlenmeye başladıklarını, kanun kapsamına girmeyen yapılar için SMM üyelerin fenni mesuliyet üstlenebildiğini anımsattı. Aydın, "Ancak bununla birlikte yapı denetçilerinin de fenni mesuliyet üstlenerek SMM hizmetlerinden birini üretiyor olmalarından kaynaklı yapı denetim firmalarının da tescil edilmesi ve yapı denetçilerinin

SMM belgesi alması yolunda tartışmalar devam ediyor" dedi.

EMO Antalya Şube Yönetim Kurulu Üyesi Özlem Temel Bıyıklı'nın yönettiği ikinci oturumda Oda Müdürü Emre Metin, diğer meslek örgütlerinde yürütülen mesleki denetime ilişkin bir sunum yaptı. Ardından EMO Hukuk Müşaviri Hayati Küçük, mesleki denetime ilişkin hukuki ve uygulamadaki sorunları ele alırken, yargının mevzuat çerçevesinde değerlendirmelerini de örnek kararları sunarak anlattı.

Öğleden sonra EMO Antalya Şubesi Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Şaban Tat'ın yönettiği oturumda çalıştayda dile getirilecek öneriler üzerinden rapor hazırlamak üzere katılımcı şubelerin önerdiği isimlerle bir komisyon oluşturuldu. Komisyon oluşturulmasının ardından "Önermeler" bölümüne geçildi. İlk olarak SMM Daimi Komisyon Başkanı Rüştü Bedikhan tarafından mesleki denetim çalıştayına ilişkin veriler içeren bir sunum yapıldı. Ankara Şube adına Hüseyin Mert Külahçı ve İzmir Şube adına Ali Fuat Aydın'ın yaptığı sunumun ardından sırasıyla EMO Gaziantep Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı İslim Arıkan, Gaziantep Şube'den İrfan Tuzcu, Eskişehir Şube SMM Komisyonu Başkanı Banu Akın, EMO Onur Kurulu Üyesi İsa Güngör, Denizli Şube'den Arif Dönmez ve İstanbul Şube'den Servet Kumsal konuştu.

Öğleden sonra yapılan oturuma katılan EMO Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Yeşil yaptığı konuşmada; EMO gibi kurumların yaptıkları yayınlara ve açıklamalara yer veren bağımsız televizyon ve radyo kuruluşlarının OHAL kapsamında karartılmasına tepki göstererek, "Hayat Televizyonu, İMC TV, Yön Radyo gibi 12 civarında televizyon ve radyo yayınının kapatılmasını kınıyor, protesto ediyorum. Bunlar

FETÖ ile bağlantılı olmayan kuruluşlardır" dedi. Yine FETÖ ile bağlantısı olmayan ama açığa alınan öğretmen ve akademisyenlere yönelik de tepkisini dile getiren Yeşil, "Mesleki denetim bizim kanayan yaramız" derken, 80 sonrasında örgütlülüğün yavaş yavaş eritilmesine yönelik adımlar nedeniyle bu hale geldiğini kaydetti. 1980'lere kadar mesleki denetim kapsamında mühendisin müteahhitte yaptığı sözleşmenin Oda tarafından takip edildiğini, tahsilatı da Odanın yapıp mühendise ödeme yaptığını, ikisi arasında bağ oluşturduğunu anlatan Yeşil, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"80'den sonra örgütlülüğün yok edildiği ortamda üyemiz projesini getirmemeye başladı. TEDAŞ özelleştirmesinden sonra muhatap kalmadı. 21 dağıtım bölgesinde ayrı ayrı uygulamalar var. Yaklaşık 3 bin 500 SMM'miz var. İlişkiyi organik hale getiremedik. Burada odamızın da üyemizin de eksiği var. SMM projesini odaya getirmelidir. Bu konuda bilinçli olmalıdır. İşletme sorumluluğunda da üye deyim yerindeyse kendi ayağına vurmuştur. Üyemiz sorumluluğunu aldığı trafo merkezine gitmelidir. Mesleki denetimi yeniden aranır hale getirmek, hele de böyle bir iktidar döneminde çok kolay olmayacaktır. Dönüp SMM ile ilişkilere kafayı yormamız gerekiyor."

Serbest müşavir mühendislik hizmetlerinin yapı denetiminde olduğu gibi imza atma sürecine indirgenmesine karşı uyarıda bulunan Yeşil, Odanın bu noktada denetim yapamadığını, şubelerde tüm işlerde olamasa da kontrollere gidilmesinin sürecin sağlıklı işlemesine yardımcı olabileceğini ifade etti. Mesleki denetime ilişkin "kamusal denetim" vurgusu yapan Yeşil, konuşmasını şöyle tamamladı:

"Mesleki denetim kamusal denetim ile bağıni kurabilirsek adım atabiliriz diye düşünüyorum. Bu dönem ge-

nel kurulda alınan 2 kararla, Personel Belgelendirme ve A Tipi Muayene Kuruluşu, Test Ölçüm Merkezi hayata geçtiği takdirde mesleki denetimin de ivme kazanacağını düşünüyorum. Biz de yetkili kuruluş olacağız. Üye yavaş yavaş projelerini getirmeye başlayacaktır."

Mesleki Denetim Çalıştay'ının ilk gün çalışmaları forum bölümüyle sona erdi. Bu bölümde katılımcılar, mesleki denetim uygulamasının sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulması ile ilgili görüşlerini dile getirdiler.

İkinci gün çalışmaları ise oluşturulan komisyonun hazırladığı, çalıştayın öneriler ve forum bölümünde dile getirilen görüşlere ilişkin raporun okunması ile başladı. Rapor üzerinde öneriler değerlendirilerek düzeltmeler yapıldı. Sunulan öneriler üzerinden şubelerin tercihlerini kesinleştirmeleri için ara verildi. Ardından çalıştayda, şubelere tek tek söz verilerek mesleki denetim ile ilgili nasıl bir yol izlenmesine ilişkin öneriler kapsamındaki tercihleri derlendi. Diyarbakır, Kocaeli ve Trabzon şubelerinin yer almadığı çalıştayda katılımcı şubelerin görüşlerinin alınmasıyla mesleki denetimde nasıl bir yol izleneceğine ilişkin görüş oluşturuldu. Çoğunlukla kabul edilen görüş şöyle belirlendi:

"Proje hizmetlerindeki mesleki denetimin fiili durum ve hukuksal altyapı gözönüne alınarak farklı bir metodolojiye kademeli olarak dönüştürülmesi için önümüzdeki dönemde Oda Yönetim Kurulu'nun belirleyeceği yöntem ve çalışma grupları ile çalışma yürütülmesi."

Çalıştayın sonunda EMO Yönetim Kurulu Üyesi Yusuf Gündoğan, net bir sonuca varılmamış olsa da önümüzdeki dönemde yapılacak çalışmaların saptanmış olduğunu belirterek, katılımcılara teşekkür etti.